

MALMÖ HÖGSKOLA

**”Min kompis och jag pratar väldigt öppet och båda vi ÄLSKAR SEX –
är vi helt onormala?!”**

En uppsats om
Tjejers sexuella lust

**Eva Blomstergren
Marija Petersson**

Uppsats
Sexologi 15 hp
HS 125 A
VT-10

Malmö Högskola
Hälsa och samhälle
205 06 Malmö

INNEHÅLLFÖRTECKNING

sid.

INLEDNING.....	2
SYFTE.....	2
BAKGRUND.....	2
HYPOTES/PROBLEMFÖRMULERING.....	5
METOD.....	5
RESULTAT.....	7
ANALYS.....	13
DISKUSSION.....	15
FORTSATT FORSKNING.....	18
SLUTSATS.....	19
REFERENSER.....	20
BILAGA 1.....	22

INLEDNING

Veckotidningar och andra media som vänder sig till flickor och unga kvinnor skriver ofta om ämnen som multipla orgasmer, fontänorgasmer, ”Hitta din G-punkt” eller liknande. Trots detta är det, fortfarande år 2010, förvånansvärt tyst kring flickors/unga kvinnors sexuella lust. En känsla som kan infinna sig, efter att ha arbetat på ungdomsmottagning i flera år, är att gamla traditionella föreställningar, präglade av den viktorianska eran, fortfarande har starkt fäste.

I det utåtriktade arbetet, där ungdomsmottagningen framförallt möter åttondeklassare, fnissas det fortfarande lite generat när frågan om tjejers onani kommer på tal.

Även i det enskilda mötet berättar många av de unga flickorna att de inte pratar om onani med sina närmaste kompisar. Den unga kvinnans/flickans egen sexualitet verkar sammantaget, fortfarande i hög utsträckning, vara ett tabubelagt ämne.

SYFTE

Syftet med denna studie är att undersöka och få en djupare inblick i hur det står till med flickors och unga kvinnors sexuella lust.

BAKGRUND

Synen på kvinnors sexualitet, och sexualitet i allmänhet, har varierat mycket både vad gäller olika tidsepoker och olika kulturer. Västvärlden präglades under 1800-talet och början av 1900-talet av den Viktorianska erans syn på sexualitet. Detta innebar en sträng, sexualfientlig attityd från samhället sida, där sex bara hörde hemma inom äktenskapet och helst bara skulle ske i barnalstrande syfte. Från 1850-talet och framåt var det framförallt den medicinska vetenskapens syn på sexualitet som var rådande. Det gjordes en uppdelning mellan normalt-onormalt, friskt – sjukt. Många sexuella handlingar som idag är helt accepterade sågs som perversioner, något patologiskt och var i flera fall förbjudna enligt lag (T. Johansson, 2010).

Ordet sexualitet dök upp för första gången 1889 och användes då som förklaring till varför kvinnor var benägna att insjukna i sjukdomar som inte drabbade män. Man fann då förklaringen i kvinnors ”sexualitet” – vilken var en källa till oro och ett problem som måste lösas. Kvinnor som längtade efter att njuta sexuellt sågs som onaturliga. Vid denna tid påstod en medicinsk expert att ”det som hos mannen är regel (sexuell upphetsning), är hos kvinnan undantag” (Anthony Giddens, *”Intimitetens omvandling”* (1995), s.29).

Vidare står att läsa i en uppslagsbok från slutet av 1800-talet att onani är "en farlig last, åt hvilken ungdomen alltför ofta öfverlemnar sig, och som i hög grad försvagar nervsystemet och hela organismen, framkallar blekhet, skygghet, afmagring, leda vid lifvet, hypokondri, hysteri samt slutligen fånighet eller galenskap." (Umo.se 2010).

Mycket har dock hänt i synen på sexualitet under det senaste seklet. E. Hansson (2010) talar om tre stora revolutioner inom den sexuella sfären; den första kom på 1920-talet, under Charlston-eran då den gamla, traditionella synen på sex utmanades och folk blev mer fria. Det var också under 20-talet som man ”upptäckte” klitoris och insåg att denna del av kvinnans kropp bara fanns till för njutning. Denna upptäckt var bidragande till nya tankar och en förändrad syn på kvinnans sexualitet (T. Johansson, 2010). Den andra sexuella revolutionen, som tveklöst haft störst inverkan på kvinnors sexualitet, var under 1960-talet då p-pillret lanserades. Tillgången till internet och den plattform för sexuella kontakter som det innebär räknas som, den idag pågående, tredje sexuella revolutionen (E.Hansson, 2010).

Enligt Giddens (1995) är den förändrade, mer tillåtande attityden till sexualitet resultat av många samverkande faktorer. Han menar att det under många decennier pågått en sexuell revolution där p-pillret och andra preventivmetoder spelat en viktig roll. Dock menar han att en effektiv preventivmetod betydde mer än bara en ökad förmåga att förhindra graviditet. Det ledde, tillsammans med andra influenser, till en mer djupgående förändring av människors privatliv – sexualiteten blev nu individens ”egendom”. P-pillrets tillkomst var också en av förutsättningarna framväxten av den ”plastiska sexualiteten” – en sexualitet som för första gången var skild från koppling till fortplantning. Denna plastiska sexualitet är i sin tur en förutsättning för den ännu pågående, genomgripande sexuella revolutionen; den som bland annat gett förutsättningar för kvinnors sexuella oberoende.

Lotta Löfgren- Mårtensson menar i *"Får jag Lov?"* (2005) att de uppfattningar och föreställningar vi har om sexualiteten kan förstås som sociala konstruktioner, vilka formas genom socialisations- och sexualiseringsprocesser i uppväxten. Sexuella handlingar kan tolkas och förstås olika under olika tidsepoker. Man kan tro att sexuella yttringar är naturgivna men de kan variera utifrån social kontext. Ett heterosexuellt samlag kan t.ex. ses som "en acceptabel rekreation under en viss tidsperiod medan det i en annan kontext ses som ett tecken på livslångt åtagande" (s.68). Sexualitet som social konstruktion kan således också påverka synen på den egna lusten.

En undersökning av nästan tusen heterosexuella amerikaners sexuella bakgrundshistoria, i åldrarna 18-48 år, gjordes 1989 av Lillian Rubin. Denna visar med stor tydlighet både på förändrade attityder och ett förändrat beteendemönster. Fortfarande lever distinktionen fin/dålig flicka kvar i viss mån men framför allt de yngre flickorna anser sig ha rätt att vara sexuellt aktiva, inbegripet samlag, vid den ålder de själva anser som lämplig (Giddens, 1995).

I Löfgren-Mårtensson & Månssons *"Sex över allt typ"* (2006) beskrivs sociologen Lena Bergs kvalitativa intervjustudie med unga tjejer i femtonårsåldern. Hon har intervjuat tjejerna både enskilt och i grupp, om deras förhållande till sexualitet och pornografi. Hennes avhandling visar att den största utmaningen för tjejerna är att vandra den smala vägen mellan "slampa" och "torris", att passera som "lagom sexuellt aktiva".

Förståelsen för den egna sexualiteten och kroppens signaler är kanske inte alltid självklar för den unga kvinnan. Enligt Elsa Almås i boken *"Sex och sexologi"* (2004) utvecklas sexuella känslor genom en subjektiv upplevelse av fysiska reaktioner i kroppen och tolkningen av dessa som sexuella känslor. Många unga flickor förstår inte reaktionerna i kroppen när de ser en film eller läser en bok som är erotiskt stimulerande och feltolkar därför ibland reaktionerna som magsmärtor eller ett behov av att gå på toaletten. Vår kultur är betydligt mer öppen i förhållande till tolkningar av pojkar sexualitet än vad gäller flickors.

Att attityderna till sexualitet har genomgått en djupgående förändring blir tydligt när man läser "Förklaring om sexuella rättigheter" som utarbetades i ett samarbete mellan World association for Sexology och WHO och som godkändes på världskongressen i sexologi 1999 (Almås, 2004). Här står bland annat att läsa om varje individs rätt till; sexuell frihet, sexuellt

självbestämmande, integritet och trygghet, val av partner, sexuell njutning, sexuell jämställdhet mm.

HYPOTES OCH PROBLEMFORMULERING

Hypotesen är att majoriteten av flickor/unga kvinnor idag har en positiv syn på sex, ett aktivt njutningsfullt sexualliv - antingen på egen hand eller tillsammans med en partner – samtidigt har jämställdheten nu kommit så långt att det för många anses självklart att ha sex innan ett eventuellt äktenskap.

Hur kommer det sig att unga tjejers sexuella lust ofta får litet utrymme, att unga tjejers sexualitet lätt problematiseras av vuxenvärlden och i så mycket högre utsträckning än för de unga killarna?

METOD

Metoden som valdes var att göra en kvantitativ enkätstudie. Enkäten, se bilaga 1, lämnades ut till alla tjejer som besökte ungdomsmottagningen Lönnens barnmorskor under två veckors tid (100412-100426).

Då åldersgränsen för att komma till mottagningen är mellan 12 till 23 år är alla tjejer som besvarat enkäten inom detta åldersspann. Eftersom enkäten innehåller flera ”intima” frågor beslutades att den skulle delas ut av barnmorskan inne på besöksrummet istället för att låta den ligga i väntrummet. Risker var annars stor att tjejerna inte skulle våga lämna ärliga svar om kompisen, partnern eller kanske någon anhörig satt bredvid och tittade på medan de fyllde i svaren. Dessutom gavs tjejerna möjlighet att fylla i enkäten på en avsides plats inne i besöksrummet. Efter att de fyllt i svaren fick de ta med sig enkäten och själva lägga den i en låst brevlåda i väntrummet.

Enkäten bestod av nio frågor som var formulerade med syfte att försöka få en bild av tjejernas sexuella lust. Beslut fattades om att få ihop 100 stycken enkäter helt ifyllda vilket tog två veckor. Det delades ut 110 enkäter, av dessa var två inte helt ifyllda och åtta stycken (de sista

i materialet) behövdes således inte. Alla besökarna till barnmorska ingick i studien vilket innebar att inga exklusionskriterier fanns. Det var t ex egalit om tjejen hade debuterat med en partner eller inte. Det totala antalet besök hos de sammanlagt fyra olika barnmorskorna var 125 individer. De som inte erbjöds att fylla i enkäten kan i huvudsak förklaras av att barnmorskorna glömde eller hade lite tid, i något fall bedömde barnmorskan det som olämpligt p.g.a. språksvårigheter och i några p.g.a. krissamtal.

Enkäten fick ett positivt mottagande och ett mycket litet bortfall vilket gör att resultatet har en hög tillförlitlighet. Flera tjejer uttryckte att de gillade att fylla i enkäter medan andra sa att de tyckte att det var ett spännande ämne att undersöka. Ingen avböjde att fylla i enkäten i besöksrummet men det visade sig senare att ett fåtal (fem stycken) inte lagt enkäten i den låsta brevlådan. Här kan man bara spekulera i om de tyckte att frågorna trots allt var för "närgångna" och vilka tjejer det i så fall var? Eller var det helt enkelt så att de bara glömt bort att lämna den?

När enkäten konstruerades fick flera avgränsningar göras och ett försök att hålla det till få frågor som skulle vara hyfsat lätta att redovisa och lätta att fylla i. Trots det har några fyllt i enkäten med flera alternativ, vilket redovisas närmare under varje fråga i resultatavsnittet. Det var framförallt på fråga ett och två som en del fyllde i fler alternativ. Med facit i hand skulle dessa två frågor konstruerats om. Ett alternativt hade varit att vänta tills tillräckligt många enkäter blivit helt korrekt ifyllda, men bedömningen gjordes att det inte påverkar helhetsresultatets tillförlitlighet.

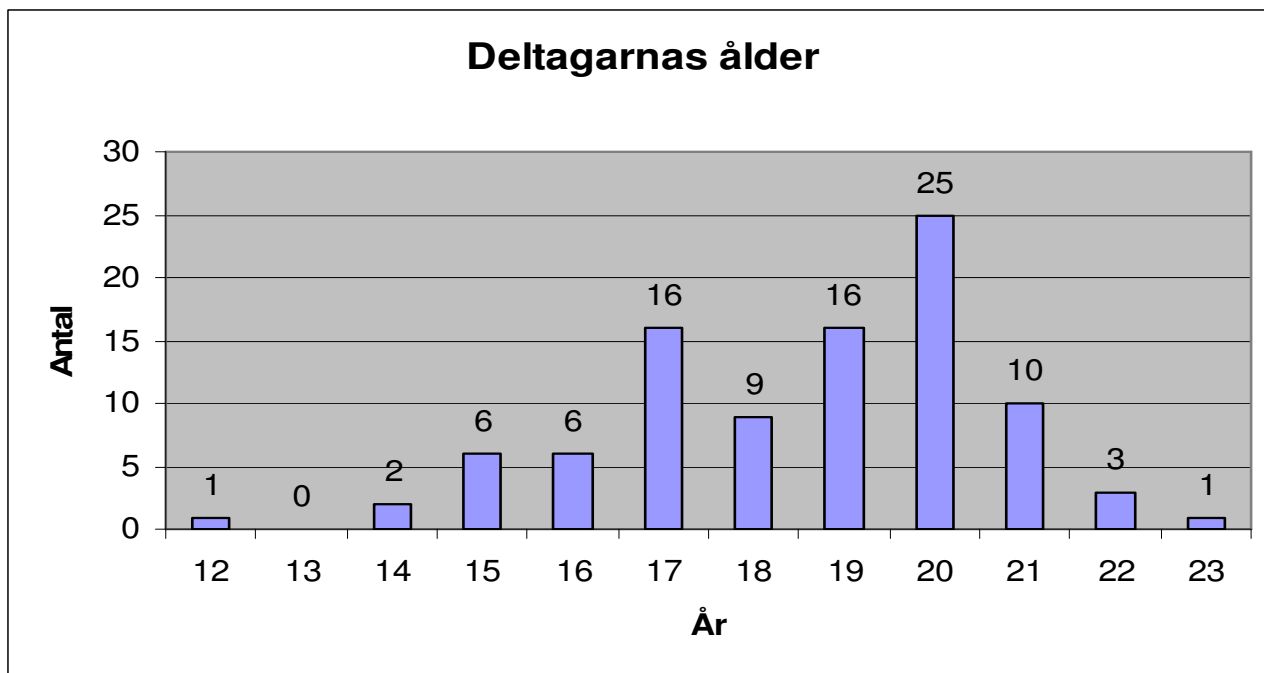
Var det rätt frågor? Kanske skulle en graderad skala där tjejerna själva fått skatta sin sexuella lust varit lämplig att ha med? Funderingar fanns också på om det är heteronormativt att använda ordet samlag?

Med tanke på ämnets karaktär - hade kanske en kvalitativ djupintervjustudie gett ett mer "givande" resultat utifrån syfte och hypotes?

Hur representativ är då denna grupp för unga tjejer i allmänhet? Det är svårt att veta, men av tidigare undersökningar på ungdomsmottagningarna i Malmö framkommer att drygt hälften av stadens ungdomar går till ungdomsmottagningen och den absolut största gruppen är tjejer som bokar tid hos barnmorska. En skillnad som kan antas är att de är mer sexuellt aktiva än unga tjejer i allmänhet.

RESULTAT

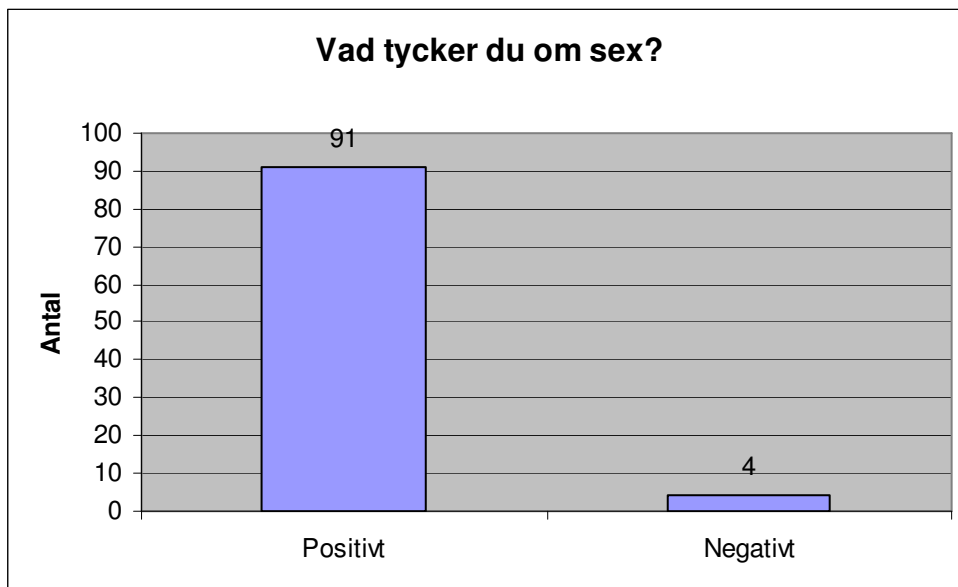
I följande avsnitt redovisas resultatet från enkätundersökningen fråga för fråga. En fördjupning av svaren redovisas i analysavsnittet längre fram.

Figur 1. Enkättagarnas ålder.

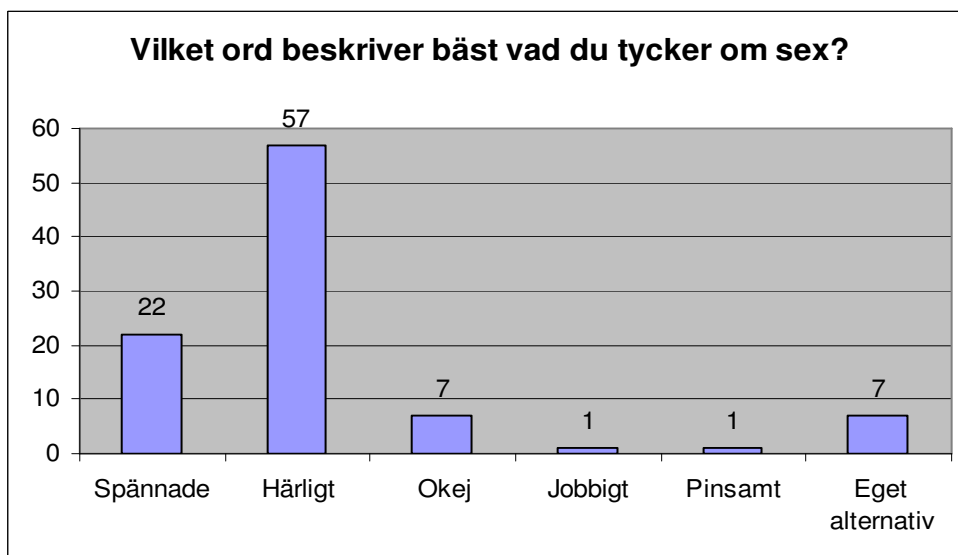
I figur 1 ses deltagarnas ålder. Här framgår att majoriteten av deltagarna ligger inom åldersspannet 17-21 år. Medianåldern är 20 år medan genomsnittsåldern ligger något lägre, nämligen 18,5 år. Genomsnittsåldern dras ner av att det är en tolvåring som deltar i undersökningen. Tolvåringar är vanligtvis mycket sällsynta besökare på ungdomsmottagningen.

Figur 2. Vad tycker du om sex?

Deltagarna fick frågan; *Vad tycker du om sex?* I figur 2 framkommer att en överväldigande majoritet av tjejerna har en positiv syn på sex. Av de 95 deltagarna ringade 91 stycken in svarsalternativet "positivt" medan endast fyra stycken såg sex som något negativt. Av dessa fyra har tre av dem fyllt i både positivt och negativt. Utifrån tolkning av övriga svar i enkäten beslutades att sätta dem i negativstapeln.

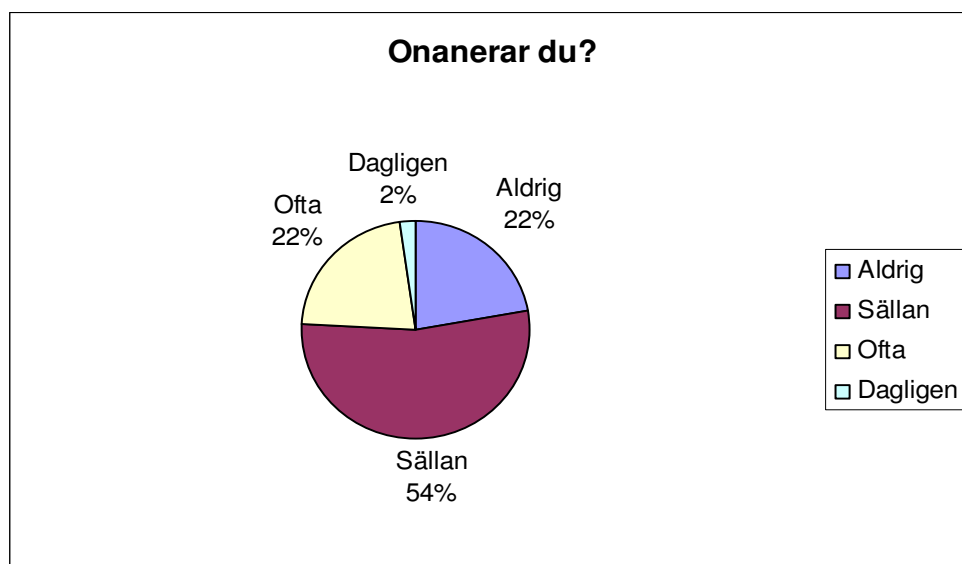
Figur 3. Vilket ord beskriver bäst vad du tycker om sex?

Vid följande fråga fick tjejerna välja ett ord som bäst beskriver vad de tycker om sex. De fick fem fasta svarsalternativ men gavs även möjlighet att fritt välja ett eget ord. Tanken var att det

skulle finnas två positivt laddade ord; ”spännande” och ”härligt”, ett mer neutralt; ”okej”, och två negativt laddade; ”jobbigt” och ”pinsamt”. Som framgår av figur 3 har det stora flertalet, 79 individer, valt de positivt laddade alternativen. Sju stycken valde det mer neutrala ”okej”, två av de sju hade även fler positiva alternativ men ”okej” valdes. Endast en ringade in ”jobbigt”, och en ”pinsamt” som också ringade allt utom ”jobbigt”.

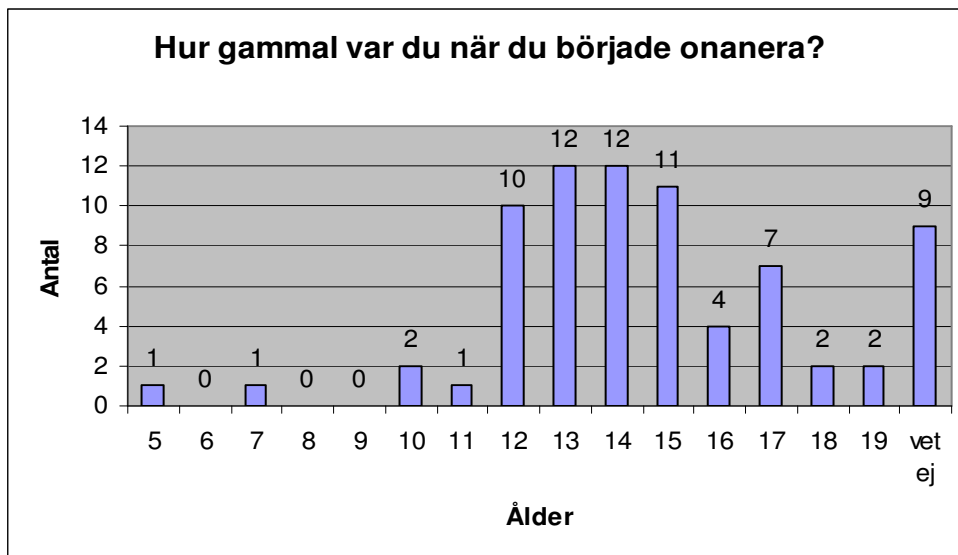
Sju stycken valde egna alternativ samtliga med en positiv innebörd (”mysigt” 2, ”kärlek” 2, ”kärleksfullt” 1, ”underbart” 1, ”skönt” 1). Dessa sju hade också ringat in fler alternativ, antingen spännande och/eller härligt men här redovisas endast deras eget ord.

Sammantaget ger detta att 86 av de 95 individerna beskrev sex med ett enbart positivt laddat ord.

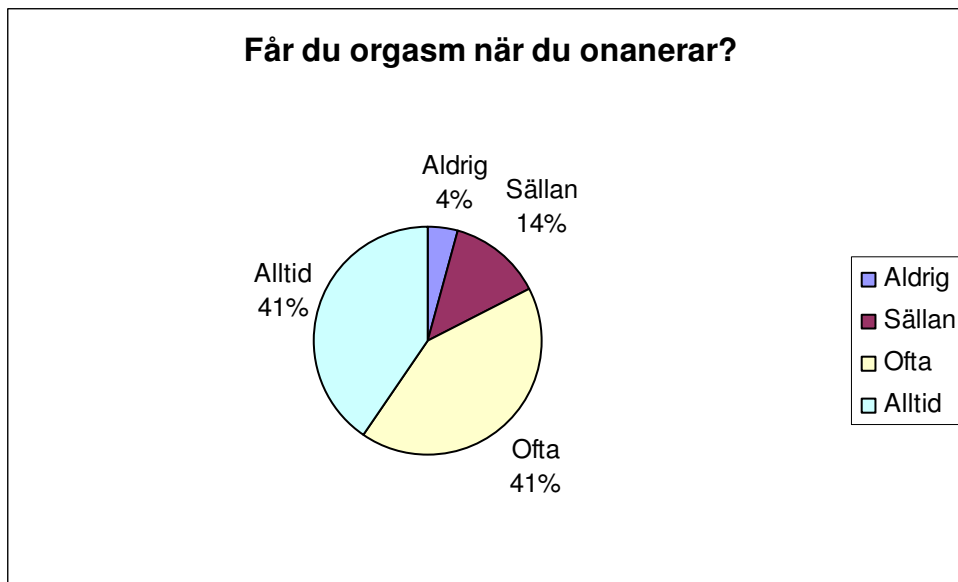
Figur 4. Onanerar du?

Därefter tillfrågades tjejerna om de onanerar. Av diagrammet (figur 4) framgår att 76 % uppger att de sällan eller aldrig onanerar. 22% av deltagarna uppger att de aldrig onanerar.

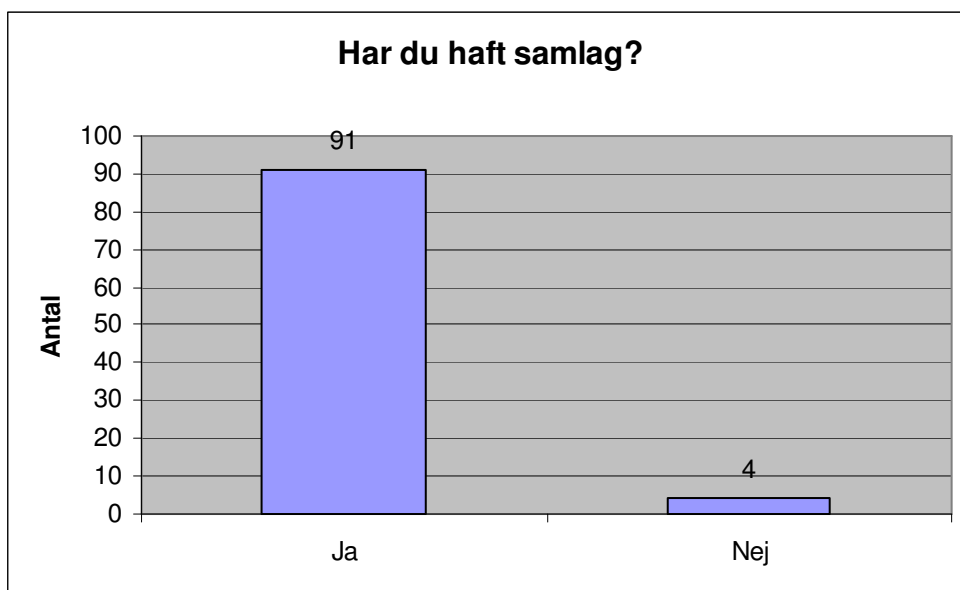
Figur 5. Hur gammal var du när du började onanera?

De tjejer som uppgav att de onanerar d v s 78 % av deltagarna, fick gå vidare till nästa fråga där de ombads uppge hur gamla de var när de började onanera. Som framkommer i ovanstående, figur 5, varierar åldern för detta kraftigt. Den individ som började tidigast var 5 år medan ett par stycken var 19 år vid onanidebuten. Den stora majoriteten ligger i åldersspannet 12-15 år. Nio av deltagarna kunde inte minnas hur gamla de var när de började. Två av deltagarna har skrivit 12-13, då valdes den yngsta åldern.

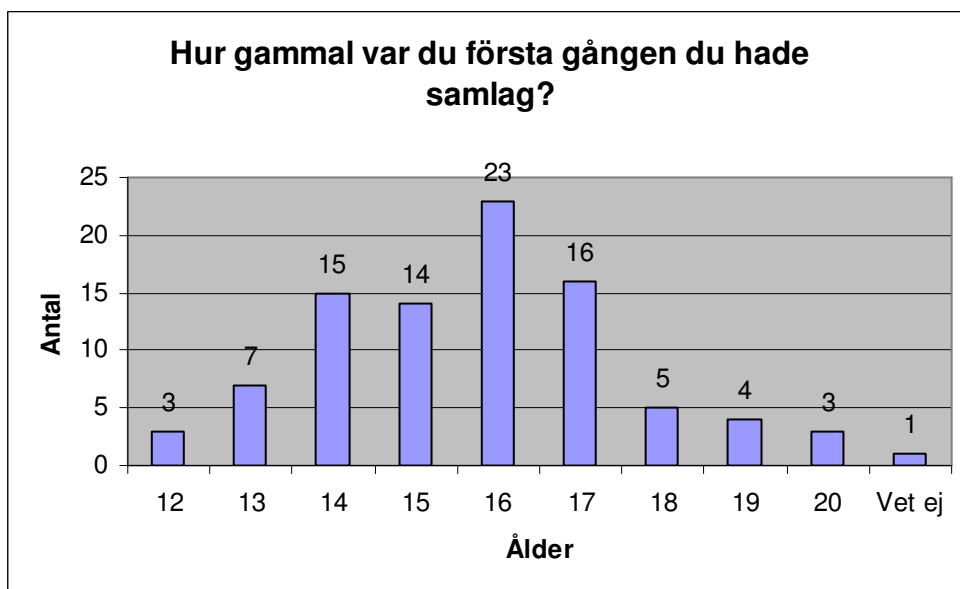
Figur 6. Får du orgasm när du onanerar?

Även nästa fråga berörde bara de som uppgett att de onanerar. Resultatet framgår av diagrammet ovan, figur 6. En stor majoritet, 82 %, får ofta eller alltid orgasm.

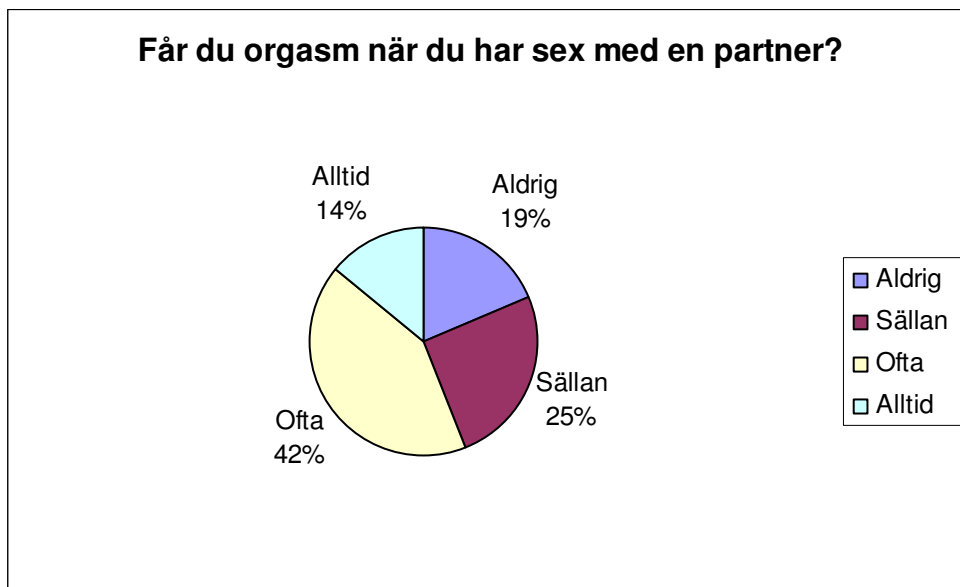
Figur 7. Har du haft samlag?

Nästföljande fråga berörde åter igen alla som fyllde i enkäten och gällde om de haft samlag eller inte. Som framgår av figur 7 hade nästan samtliga haft samlag.

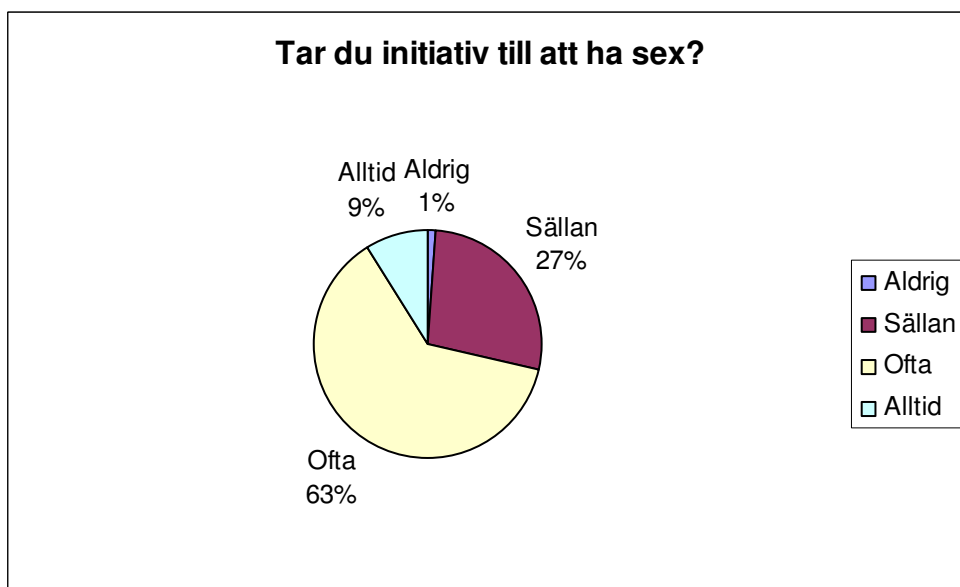
Figur 8. Hur gammal var du första gången du hade samlag?

Därefter fick de 91 deltagare som uppgett att de debuterat sexuellt fylla i åldern för sin debut, se figur 8. Även här ses en stor spridning av åldrarna. Medianåldern ligger på 16 år medan genomsnittsåldern är 15,5 år. En tjej upp gav att hon inte mindes hur gammal hon var första gången. Två av tjejerna mindes inte exakt ålder och skrev, 12-13 och 17-18, då valdes den yngsta åldern.

Figur 9. Får du orgasm när du har sex med en partner?

Av figur 9 framgår att majoriteten av tjejerna, 56 % ofta eller alltid får orgasm när de har sex med en partner. Värt att notera är dock att var femte tjej aldrig får orgasm med en partner.

Figur 10. Tar du initiativ till sex?

En stor majoritet, 72 % av tjejerna, tar ofta eller alltid initiativ till sex, se figur 10. Två personer hade ringat in både sällan och ofta, då valdes ett av vardera svar. Endast en procent uppger att de aldrig tar initiativ till sex.

ANALYS

Denna undersökning är förhållandevis liten, men det kan vara intressant att se hur resultaten står sig jämfört med andra undersökningar, även om det är svårt då frågor, ålder, tid, mm inte överensstämmer helt. Vi har valt att göra jämförelse med de två största undersökningarna på området i Sverige. ”*Ungdomar och sexualitet en forskningsöversikt år 2005*” av Margareta Forsberg (2006) och ”*Sex i Sverige; Om sexuallivet i Sverige 1996*” av Bo Lewin (red) m fl (1998). Vi har även med ”*Hur gör dom andra? Om sexualitet och samlevnad på 1990-talet*” av Kajsa Sundström (red) m fl (2000) och som diskuterar och bygger på resultaten från ”*Sex i Sverige*”. Intressant nog stämmer flera av resultaten väl överens med de jämförda undersökningarna, i vissa fall överraskande väl.

En överväldigande majoritet av tjejerna har en positiv syn på sex. De beskriver sex i mycket positiva ord. ”Härligt” var det vanligaste uttrycket. Forsberg (2006) ger liknande resultat ”De flesta ungdomar verkar förhållandevis nöjda med sina sexuella erfarenheter.” (s. 8).

Frågorna om onani visar på intressanta resultat. I likhet med ”*Sex i Sverige*” (1998) visar våra resultat att kvinnor (till skillnad mot män) sällan onanerar (högst en gång i månaden). I vår enkät uppger 22 % att de aldrig onanerar. Motsvarande siffra är 21 % i ”*Sex i Sverige*” (1998). I ”*Hur gör dom andra*” (2000) diskuteras också att onani verkar vara ett känsligt ämne för kvinnor, att unga kvinnor i gymnasieåldern ogärna talar om onani innan samlagsdebuten. Samtidigt finns det skillnader i ålder, yngre verkar trots allt inte tycka det är lika skamligt som äldre. Något som kanske kan stämma med vår enkät; för 24 % är onani en väsentlig del av deras sexualitet.

När det gäller ålder när man började onanera ligger vår enkät (majoriteten 12-15 år) nära ”*Sex i Sverige*” (1998) som har en medianålder på 14,5 år (denna undersökning har ett stort bortfall särskilt bland äldre kvinnor).

Hur ska vi förstå att trots att tjejerna i vår enkät sällan onanerar så får en stor majoritet, 82%, "alltid" eller "ofta" orgasm när de har egensex? Sexualiteten är något vi socialiseras in i och även om skamstämpeln är på väg bort när det gäller onani är detta ett område som behöver lyftas.

Hur ser den kulturella aspekten ut? Kan en del förklaras av att 42 % på vår mottagning tillhör första eller andra generationens invandrare (siffror från en större undersökning om våld och unga 2007 av Ingela Danielsson).

Nästan alla som svarade på enkäten har haft samlag. Medelåldern för debuten är 15,5 och medianåldern 16. Siffrorna ligger överraskande nära Forsbergs (2006) översikt som visar att flickornas samlagsdebut ligger runt 16 år.

Överraskande med tanke på att tjejerna i enkäten är ett urval (bokat tid hos barnmorska på ungdomsmottagningen) där det kan antas att det är fler som har samlagsdebuterat än genomsnittet och att vår enkät därför skulle ha haft ännu lägre medelålder. Kanske kan det förklaras av tjejer med invandrarbakgrund generellt sätt debuterar betydligt senare än tjejer med svensk bakgrund (Forsberg 2006)).

Frågor om ålder och samlag är något som personalen på ungdomsmottagningen ofta kommer i kontakt med. Diskussionen är ofta kopplad till sexuallagstiftningen och om en flicka under 15 år är mogen att ha sex. Enkäten visar att diskussionen kan beröra 25 personer (27 %) 12-13-14 år och att 10 av dem (11 %) är 12-13 år.

Det kan antas att fler tjejer vågar vara ärliga i denna anonyma enkät och vågar uppge faktisk debutålder än vad de kanske skulle göra annars. Vi vet inte vad tjejerna själva tycker, om de tycker att de var för unga, men nästan samtliga som svarat på enkäten är positiva till sex. När vi tittar närmre på svaren kan vi se att endast två av de 25 under 15 år inte har svarat enbart positivt, men inte heller enbart negativt. En som debuterade som 14-åring har ringat in både positivt och negativt och samtliga ord utom "jobbigt" (då valdes pinsamt) och en som debuterade som 12 åringen ringade in positivt och okej. Vi kan också se att det för de flesta av dem hunnit gå något eller några år sedan första samlaget. Resultatet skulle kunna tolkas som att de var mogna när de samlagsdebuterade.

Många av tjejerna, 44 %, får sällan eller aldrig orgasm när de har sex med en partner.

Spontant tycker vi att det är en överraskande hög siffra trots att vi har valt att inte fokusera på samlag i vår fråga. "Sex i Sverige" (1998) har dock resultat som ligger i linje med vår enkät. 40 % uppgav att de inte fick orgasm vid senaste samlaget. Samma undersökning visar också

att 20 % av de unga männen inte heller fick orgasm. En siffra som kanske är än mer överraskande och som inte stämmer med bilden av den ”ständigt potente unge mannen”.

Författaren har ett längre intressant resonemang kring dessa siffror som tas upp i diskussionsavsnittet.

”*Sex i Sverige*” (1998) visar dock att kvinnor 25-50 år får lättare orgasm än de yngre 18-24 år. Samt att kvinnor utan fast partner har svårare att få orgasm något som förmodligen är fallet för fler yngre kvinnor.

Forsbergs (2006) översikt visar att de flesta ungdomar är nöjda med sina sexuella erfarenheter ” Man blir också mer nöjd i takt med ökad erfarenhet och de är fler som säger sig vara nöjda med det senaste samlaget än med det första. Ungefär lika många unga kvinnor som unga män säger sig också vara nöjda med det senaste samlaget, däremot har betydligt fler unga män än unga kvinnor uppfattat det första samlaget positivt.” (s. 8).

En majoritet av tjejerna 72 % tar ofta eller alltid initiativ till att ha sex. En siffra som vi tycker är överraskande hög. Detta kan tolkas som att tjejerna har lust, inte är passiva utan aktiva och som stämmer med att nästan samtliga tycker sex är positivt.

Siffran är svår att jämföra med ”*Sex i Sverige*” (1998). Den fråga som kommer närmast utgår från senaste samlaget och har olika alternativ och inga åldersindelningar. 24 % av kvinnorna uppgav att de tog initiativ, således en betydligt lägre siffra.

Frågan är dock mycket komplex. Vad betyder egentligen att ta initiativ? Är det med en fast partner eller ett ”one night stand”? Är det del i ett romantiskt spel (se nedan)? Är normen att man ska ha sex och att synen på tjejers respektabilitet sakta men säkert börjar minska?

DISKUSSION

Hur agerar vi i vuxenvärlden – bejakar vi de unga tjejernas sexualitet?

Vill vi i all välmening ”skydda” och uttrycker; ”Låt dig inte bli övertalad till samlag.” Ville du verkligen själv?”, ” Ha bara sex om du verkligen själv vill!”

Allt detta är ju självklart något i grunden gott. En ung kvinna ska verkligen inte ha sex om hon inte vill själv. Det ska självklart ingen människa ha. MEN vad sänder vi för signaler till tjejerna med all denna välmening? Vad är det för värderingar som ligger till grund för detta ”skyddande”? Sociologen Gisela Helmius har i sin studie ”*Mogen för sex??!*”(1999)

visat att vuxna, med sina restriktiva värderingar, ofta hindrar unga i deras glädjefyllda, sexuella upptäcktsfärder.

Den holländska forskaren o feministen Ine Vanwesenbeeck (2009) lyfter i artikeln ”*The Risks and Rights of Sexualization: An Appreciative Commentary on Lerum an Dworkin’s “Bad Girls Rule*”, fram vikten av att ”stå på två ben” när man diskuterar kvinnor och den tilltagande sexualiseringen. Att fokus ofta läggs på riskerna men att rättigheterna glöms bort. ”With a narrow focus on the risks of sexualization as ”being the sexy object”, the rights of sexualization as “being the sexual subject” get into the a tight corner – a classic case of “throwing the baby out with the bathwater.” (s. 270).

På RFSU:s hemsida finns artikeln ”*Farlig romantik*” (2009) av Mimmi Palm, som intervjuar etnologen Agnes Börjesson kring den ökande sexualiseringen och som vill se tjejers sexuella problem från ett annat håll. ”- Det är snarare tjejers syn på kärlek, inte deras eventuella sexuella aktiviteter som gör dem utsatta. Tjejer blir skyddslösa för att de tar omvägen över kärlek och romantik till sin sexualitet. Att det är hur vi uppfostrar flickor att förknippa sex med passivitet i heterosexuella relationer som gör dem sexuellt utsatta.”

”...unga kvinnor har en otydlig uppfattning om sin egen sexualitet. Orgasm har de knappast förväntningar på. Följden blir att de låter pojkarna ta initiativet. Kanske avstår de från att föreslå kondom, för det skulle vara oromantiskt.

- Tänk om flickor i stället kunde formulera sin sexuella lust. Om de hade den för ögonen, skulle de kanske bete sig på ett helt annat sätt. Inte låta sig utnyttjas och utsätta sig för risken att bli gravida mot sin vilja eller att få könssjukdomar.”

I artikeln hänvisar Agnes Börjesson till Ine Vanwesenbeeck ” Kvinnor blir inte nödvändigtvis svaga och underordnade i en sexuell relation. Idén är att se subjekt och objekt som två sidor av samma sak. Man kan vara båda samtidigt.

- Ibland känns det skönt att vara ett objekt. Jag tror man kan njuta av att vara det för sin partner, och ändå känna att man kan göra vad man vill.”

Kan vi tolka resultaten i vår enkät just så, att tjejerna är både subjekt och objekt?

Tjejerna är mycket positiva till sex, de tar mycket initiativ, de är aktiva subjekt samtidigt som många sällan onanerar eller får orgasm med en partner.

Att 20 % av männen 18-24 år i ”Sex i Sverige” (1998) inte fick utlösning vid senaste samlaget, en siffra som sen stiger med ökad ålder är överraskande. I ”Hur gör dom andra” (2000) resonerar Erik Centerwall så här:

”Upplever männen som inte får utlösning dettas som ett problem? Är mäns svårigheter en yttersta hemlighet, skamlig att avslöja eftersom den inte stämmer med bilden av den ständigt potente älskaren? Eller är det så att män håller tillbaka och undviker orgasm för att kunna få utlösning vid ett senare tillfälle? Eller av hänsyn till kvinnan för att hon ska njuta mera? I så fall är den återhållna utlösningen en viljeakt, en sorts outtalad kärlekskonst. Kanske en föreställning att den manliga sexualiteten ska sparas på, så att man kan ha samlag under längre tid och oftare. Kanske upplever män blandade känslor inför utlösningen. Vid intervjuer i annat sammanhang har män berättat att just sammansmältningen i samlaget är mer betydelsefullt än utlösningen.” (s. 80)

Intressant i sammanhanget är att för tidigt utlösning anses som ett litet problem såväl som för yngre som äldre män och för deras kvinnliga partners (”Sex i Sverige”, 1998).

På samma sätt resonerar Centerwall kring kvinnors lustsökande, att det är mer vilja än oförmåga. Ett resonemang som ligger nära Börjessons och Vanwesenbeecks tankar kring subjekt och objekt.

Om vi ser på frågorna ur ett konstruktivistiskt synsätt möter vi i vårt arbete ofta unga som berättar om en kraftig uppluckring av kärleksideologin. Man har fler partners, fler one night stands, KK relationer mm och vi får en bild av hur svårt det kan vara att navigera i detta fält. I artikeln ”*In the heat of the night, it is difficult to get it right - teenagers' attitudes and values toward sexualrisk-taking*” (2008) av Kina Hammarlund och Maria Nyström har de undersökt ungas sexuella risktagande och fram träder ett romantiskt spel där flickor och pojkar får olika roller och där kondomen inte passar in.” För att få ihop sina olika agendor, eller kanske snarare leva upp till olika slags förväntningar, skapade man tillsammans bilden av ett spontant, oplanerat unikt möte. – Killarna uppträdde som om de inte bara tänkte sig ett engångsligg och förmedlade att tjejen var speciell och utvald. Och tjejerna spelade med, för dem blev sexet legitimt och risken för slamstämpel minskade om det handlade om förälskelse.” (Tidningen Insikt 4/09 s. 9).

Så samtidigt som en uppluckring av kärleksideologin pågår förväntas tjejerna trots allt att agera mer ”respektabelt” än killarna. Något som Forsberg (2006) konstaterar i sin sammanfattning över trender i tiden, en trend som också visar att förändringarna är störst just för tjejerna.

FORTSATT FORSKNING

Att skriva denna uppsats och arbeta med enkäten har varit mycket intressant och det finns många spännande områden att titta närmare på i framtiden. Inte minst har gensvaret från tjejerna varit givande.

”Min kompis och jag pratar väldigt öppet och båda vi ÄLSKAR SEX – är vi helt onormala?!”

”Tror du verkligen att killar är kåtare än tjejer? Det tror i alla fall INTE jag!”

Exempelvis skulle det vara intressant att lämna ut samma enkät till killarna som besöker ungdomsmottagningen för att kunna göra en jämförande studie. Att kanske få ett svar på den unga kvinnans spontana fråga – ”Är killar verkligen kåtare än tjejer?” .

Ett annat område som är lockande att studera närmare är sambandet mellan onani och tillfredställande sex tillsammans med en partner. Har tjejer som onanerar lättare för att få orgasm med en partner än de som inte onanerar? Om så är fallet har ungdomsmottagningen ett uppdrag att lyfta denna fråga i ännu högre utsträckning i mötet med ungdomarna, både vad gäller det utåtriktade arbetet och vid de enskilda mötena. Att försöka riva upp gamla tabun och förlegade föreställningar samt att på olika sätt uppmuntra till egensex har visat sig vara ett fortsatt viktigt område att arbeta med, utan att det blir till en tvingande norm att alla bör onanera.

I denna uppsats har vi kommit i kontakt med att en stor del av sexualforskningen är problematiserande. Vi kan också se kopplingen till många spännande områden t ex olust, prestation, sen samlagsdebut. Slutligen skulle den uppluckrade kärleksideologin och sex som konsumtion, ”ett görande” vara intressant att se hur det påverkar den sexuella lusten.

SLUTSATS

Hypotesen om att flickor/unga kvinnor har en positiv syn på sex visade sig stämma. Vår enkät och denna uppsats har hjälpt till att stärka oss i vårt fortsatta dagliga arbete med ungdomar. Vi hoppas att vi kommer att fortsätta lyfta fram sexualiteten som något positivt och lustfyllt men nu med något större tyngd och med mer plats än alla problem. Vi hoppas också att tjejen som kommenterade enkäten med att – *”Min kompis och jag pratar väldigt öppet och båda vi ÄLSKAR SEX – är vi helt onormala?!”* inte ska behöva undra, utan känna att hon och hennes kompis är ”normala”.

Om vi kokar ner hela uppsatsen blir målet att vi vill att det ska bli lika självklart för tjejer (och killar) att lära sig säga JA som att säga NEJ!

REFERENSER

Almås, Elsa (2004) ”*Sex & sexologi*”. Universitetsförlaget: Oslo

Forsberg, Margareta (2005) ”*Ungdomar och sexualitet En forskningsöversikt år 2005*”. Statens Folkhälsoinstitut, Rapport R 2006:18

Giddens, Anthony (1995) ”*Intimitetens omvandling: sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*”. Ny Doxa

Hammarlund Kina, Nyström Maria (2008) ”*In the heat of the night, it is difficult to get it right-teenagers' attitudes and values toward sexual risk-taking*”. International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being 2008;3 103-112

Hansson, Ellinor (2010) Föreläsning; ”*Sexualupplysning*”. Kurs i sexologi, 15 hp. Malmö Högskola

Helmius, Gisela (1999) ”*Mogen för sex??!*”. Uppsala Universitet: Stockholm Graphic Systems

Insikt 4/09. Om hiv, sex, & sånt. LAFA

Johansson, Thomas (2010) Föreläsning; ”*Sexuell identitet*”. Kurs i sexologi, 15 hp. Malmö Högskola

Lewin, Bo redaktör (1998), Fugl-Meyer, Kerstin, Helmius Gisela, Lalos Ann, Månsson Sven-Axel ”*Sex i Sverige om sexuallivet i Sverige 1996*”. Folkhälsoinstitutet 1998:11

Löfgren-Mårtensson, Lotta (2005) ”*Får jag Lov?*”- Om sexualitet och kärlek i den nya generationen unga med utvecklingsstörning. Lund: Studentlitteratur

Löfgren-Mårtensson, Lotta & Månsson, Sven-Axel (2006) ”*Sex över allt typ*” – om unga och pornografi”. Stockholm: Förlagshuset Gothia

RFSU.se, artikel publicerad 2009-12-16 ”*Farlig Romantik*” av Mimmi Palm

Sundström, Kajsa redaktör, Centerwall, Erik, Nilsson, Agneta, Nordenmark, Love
(2000) ”*Hur gör dom andra? Om sexualitet och samlevnad på 1990-talet*”.
Folkhälsoinstitutet 2000:7

UMO.se – ungdomsmottagningen på nätet

Vanwesenbeeck, Ine (2009) ”*The Risks and Rights of Sexualization: An Appreciative
Commentary on Lerum an Dworkin’s “Bad Girls Rule”*”. *Journal of Sex Research*, 46:4, 268-
270

Enkät- tjebers sexuella lust

Bilaga 1

Ringa in det svarsalternativ (ett per fråga) som passar bäst!

Ålder_____

1. Vad tycker du om sex?

Positivt

Negativt

2. Vilket ord beskriver bäst vad du tycker om sex?

Spännande

Härligt

Okej

Jobbigt

Pinsamt

Eget alternativ_____

3. Onanerar du?

Aldrig

Sällan

Ofta

Dagligen

Om du ringar in "aldrig" gå till fråga 6.

4. Hur gammal var du när du började onanera?_____År

5. Får du orgasm när du onanerar?

Aldrig

Sällan

Ofta

Alltid

6. Har du haft samlag?

Ja

Nej

Om du ringar in "ja" gå vidare till nedanstående frågor

7. Hur gammal var du första gången du hade samlag?_____År

8. Får du orgasm när du har sex med en partner?

Aldrig

Sällan

Ofta

Alltid

9. Tar du initiativ till att ha sex?

Aldrig

Sällan

Ofta

Alltid

TACK för din medverkan!